Ner 139. ROK 1843. ŚRODA 21 CZERWCA.

Pismo to wychodzi codziennie oprócz niedziel i świąt uroczystych w drukarni Stanisława Gieszkowskiego.

Zaliczenie na trzy miesiące złotych dziesięć miesięcznie złotych cztery, numer pojedynczy groszy dziesięć.

IMIONA RZYMSKIE.
Jutro Paulina Bisk.

IMIONA SŁAWIAŃSKIE.
Jutro Wacława.

GAZETA KRAKOWSKA.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzień	godzina	Barometr do 0° Reaumura w miarze Paryzkiéj	Stopnie ciepła podług Reaumura	Psychometr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne i rożne uwagi
	6	27" 0' 893	† 11° 5	5 16	ZPł Zachodni słaby	Chmury	
17	2	0 985	16 7	6 20	„ „	„	
	10	0 756	12 8	5 00	„ „	„	

Wiadomości zagraniczne.

— *Londyn* 3 *Czerwca.* —

Sledztwo względem ostatniego pożaru w Liverpool okazało, że ogień był niewątpliwie podłożony.

W ciągu dwóch miesięcy od otwarcia tunelu pod Tamizą, już 674,640 osób przeszło tą drogą.

Że ani uczucie oświadczenia królowéj, ani wysyłanie wojska do Irlandyi, nie ostudziły gorliwości dla agitacyi repealoskiéj, dowodzi to że w tych dniach niezmierne mnóstwo nowych członków, po największéj części adwokatów, zapisało się do związku repealu i że składki nadzwyczajnie powiększają się.

Morning Chronicle mówi w doniesieniu z Marsylii o nadejściu poczty lądowéj z Indii z dnia 2 z. m. sir H. Pottinger zaraz po otrzymaniu ratyfikacyi traktatu chciał udać się do Kantonu dla tego przypuszczaliśmy, że zapewnie znajdował się w Hong Kong. Ale *Times* i dzienniki francuzkie mówią o zamierzonym wyjeździe jego do Pekinu, co tem prawdopodobniéjszem zdaje się, że podług wiadomości z Kantonu pełnomocnik angielski znajdował się już w Macao.

Jak to można było przewidzieć, pamiętniki lady Sale o klęskach armii angielskich w Afganistanie, znalazły niezmierne powodzenie w Anglii.

Dzienniki angielskie ciągle jeszcze czerpią z nich bardzo zajmujące i nauczające szczegóły względem rzeczywistych przyczyn katastrofy, jedynéj w kronikach wojskowych Wielkiéj Brytanii, z których wielu pozostaje dotychczas niewyjaśnionemi. Między niemi pomieścić należy nieostrożność przywódców angielskich w chwili nawet kiedy ręce ich nieprzyjaciół podniesioné były aby ich uderzyć w serce.

Notatki lady Sale dają nam rozwiązanie téj zagadki, dając świadectwo niepojętéj i fatalnéj nieostrożności sir Alexandra Burnes. Był on zbyt prawy i nienstraszony aby mógł uwierzyć w nikczemną zasadzkę, albo otwartą napaść ze strony afganów, i nie uważał nawet na przestrogi udzielane od wielu naczelników afgańskich, którzy byli jego osobistemi przyjaciołmi. Dniem przed wybuchnieńciem powstania, Taja Mahmud Chan, dowódca afgański posiadający bardzo znakomity w pływ, przybył osobiście, aby mu oświadczyć swoje obawy względem tego co przewidywał i nie tail mu że jego życie równie jak jego rodaków było w niebezpieczeństwie. Gdy Burnes odrzucił z godnością przestrogi Taj Machmud Chana, ten ściągnął ramionami i oddalił się.

Lady Sale otrzymała tę szczegóły z ust samego wspomnionego naczelnika afganów. W op-

sie lady Sale charakter Szacha Sudszy, ostatniego monarchy afganów przedstawiony jest w sposób najniepochlebniéjszy. Jest on tam odmalowany jako człowiek nie tylko bez zwyczajnéj energii ale nawet z umysłem ograniczonym, bliskim zupełnéj głupoty. Jeśli obraz jaki lady Sale skreśliła jest prawdziwy jak możemy dziwić się przewadze jaką miał nad królem Akbarchan, człowiek zarówno odznaczający się chytrością i przebiegłością, jak czynnością swego przedsiębierczego umysłu. Mniemamy nawet, że zamiast być użytecznem anglikom przyjaźń władcy tak słabego i bez uwagi jak szach Sudsza przyśpieszyła raczéj rozwiązanie strasznéj dramy Kabulu. Tego samego dnia kiedy Burnes otrzymał ostrzeżenie o którem wspomnieliśmy, król otrzymał wiadomość, że powstańcy podłożyli minę pod pałacem i że zamierzają podpalić ją następnéj nocy. Król opuścił zaraz pałac i udał się do jednéj wieży Haram seraju, gdzie stanąwszy w oknie pozostał przez cały dzień uważając przez teleskop co się dzieje w obozie anglików, i wewnątrz miasta. Wpadł on w stan zupełnéj martwości i co chwila pytał się otaczających go oficerow co sądzą względem rezultatu walki rozpoczętéj z anglikami. Nawet posunął się do zajęcia wszelkich znaków króleskich i proszenia oficerów żeby osiedli przy nim (wbrew zwyczajowi afgańskiemu,) jednem słowem postępował jak człowiek zupełnie zdemoralizowany nie widzący komu polecić swoję duszę.

Jego Króleska Mość król Hanowerski przybył jeszcze wczoraj po południu do Londynu, i stanął w pałacu St. James. Wkrótce po jego przybyciu, które nastąpiło o godzinie 4, we dwie godziny po chrzcie xiężniczki, odwiedzili go, xiąże Albert i xiążęta Cambridge. Następnie Jego Króleska Mość odwiedził owdowiałą królowę i xiężnę Zofię i obiadował u xiężnéj Gloucester. JKMość z Calais do Anglii przewiózł się paropływem i wylądował przy budynku celnym nad Tamizą.

List Lorda kanclerza do lorda French na który on jak donieśliśmy wczoraj powoływał się przy przesłaniu O'Connellowi dymisyi z posady sędziego pokoju, podług jednéj korrespondencyi z Dublina zamieszczonéj w dzienniku *Sun*, tak brzmi: Gdy rząd JKMości niedawno w obu izbach parlamentu, oświadczył swoje silne postanowienie utrzymania związku między Angliją i Irlandyą, przeto wykonanie tego oświadczenia staje się na przyszłość powinnością urzędników publicznych. Pozór, że liczne zgromadzenia repealistów nie są bynajmniéj nieprawne, nie zmniejsza bynajmniéj nieochybnéj ich dążności do gwałtów; i rozważywszy rzecz tę we wszystkich jéj postaciach, lord kanclerz mniema że podobne zgromadzenia nie zgadzają się bynajmniéj z duchem konstytucyi, i że mogą być niebezpiecznemi dla spokojności państwa. Dla tego rząd musi w razie potrzeby być pewnym czynności magistratury i stałości urzędników w strzeżeniu publicznego pokoju. Urzędnik zaś któryby w podobnych zgromadzeniach brał udział a tem bardziéj prezydował na nich nie może być przygotowanym należycie do przytłumienia gwałtów, i nie należy spodziewać się żeby on działał przeciw związkowi za którego przestępstwa sam się czyni odpowiedzialnym. Gdyby zatem chciano dłużéj takie osoby zatrzymać na urzędach sędziów pokoju, dopomagano by urzędownie wykonaniu przedsięwzięcia, którego nie dopuścić, jest jawnie oświadczoną wolą Jéj Królewskiéj Mości, podobnie jak jéj poprzedników. To pojęcie rzeczy, na które uwaga lorda kanclerza zwróconą została przez krok wykonany przez W. Cześć zmusza go do odsunięcia z posady każdego członka magistratu, któryby po owem oświadczeniu w parlamencie miał udział w zgromadzeniach repealistów.

— *Madryt 27 Maja.* —

Ze wszech stron mówią o usiłowaniach powstania. *Porvenir* z dnia 24 wzywa do broni wszystkich aragończykow, Zurbano spiesznie wyruszył z Gerony. Deputowani Prim i Melano zgromadzili około 1,500 ludzi i ogłosili że uorganizują w Katolonii 40,000 zbrojnych ludzi na obronę kraju.

Podług *Constitutional* w Saragosie zamierzono ogłosić gabinet Lopez i pełnoletność królowéj.

Ciekawy jest text przedstawienia ministrów względem rozwiązania kortezów: brzmi ono jak następuje.

Od czasu jak W. Wysokość kierujesz losami państwa ważne wypadki miały miejsce, więcéj będące skutkiem siły okoliczności niż błędu ludu którzy posiadali władzę. Długa wojna domowa musiała zostawić żywe namiętności i ludzi rozdzielanych, jednych przez samą walkę, drugich przez opinie polityczne.

Wielkie i ważne reformy miały miejsce, zdarzyły się opłakane zamieszania, wielu obywateli cierpiało na tem, jak to skutek powszechny i konieczny zmian politycznych, czy one są dziełem monarchów lub reprezentantów narodu: z drugiéj strony małoletność króli zawsze prawie upływa wśród zawichrzeń, tam to obawa, nadzieja, ambicya, sprawiają że wielu zajmuje się

więcéj przyszłością niż obecnemi potrzebami.

Termin dojścia naszéj królowéj do pełnoletności zbliża się i stałem życzeniem W. Wysokości, jest oddać w dniu 10 października 1844 r. w ręce monarchini ster państwa spokojnego, rządzonego przez konstytucyę 1837 r. któréj właśnie sprawdzić się mają wszystkie pomyślności jakich można spodziewać się w porze tak obfitéj w wypadki: Co większa W. Wysokość pragnie gorąco, zgromadzić około tronu dostojnéj Izabelli wszystkich hiszpanów i dać zapomnieć wszelkie przeszłe niezgody. Ale te tak wzniosłe zmiany nie mogą się spełnić, jeśli spokojność i umiarkowanie nie wezmą góre tych dwóch warunków nie podobna prawie znaleść w obecnéj chwili wpośród wzburzenia umysłów. Jaki bądź jest powód tego wzburzenia, nie ulega wątpliwości, że powtórzenie scen które miały miejsce w dniu 20 b. m. byłoby szkodliwem dla sprawy narodu.

Tu następuje postanowienie rozwiązujące kortezy według zwykłéj formy.

PRZYJECHALI DO KRAKOWA.

Od dnia 19 do dnia 20 Czerwca

Arkuszewski Józef, Trzebiński Józef, Strażyńska Justyna ob., Glaubrecht Henryk, Trzeciecki Tytus ob., Kudlicka Felixa ob., Pomorska Marya ob., z Polski; — Gostkowska Izabella ob., Nidecki Franciszek ob., Boroński Kalixt baron, Sikorski Jan ob., Zubrzycka Antonina ob., Targowski Józef ob., Kozłowski Wincenty, z Galicyi; — Wrochen Adolf, Czerski Karol, z Pruss.

Wyjechali z Krakowa.

Wodzicki Franciszek hrabia, Zgliszczyńska Celestyna ob., do Polski; — Hüber Alexander, Marchison, Trzeciecki Tytus ob., Wikoszewski Stefan ob., Tomanek Franciszek, do Galicyi; — Steinitz, Bruesner, do Pruss.

Doniesienie Urzędowe.

Nro 5204.

WYDZIAŁ SPRAW WEWNĘTRZNYCH I POLICYI W SENACIE RZĄDZĄCYM.

Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i jego Okręgu.

Wskutek uczynionéj przez PP. Piotra i Annę hr. Moszyńskich darowizny w kwocie złp. 300 na stały fundusz ubogich, pod opieką Towarzystwa Dobroczynności zostających, Wydział czyn ten, jako godny naśladowania do publicznéj podaje wiadomości.

Kraków d. 14 Czerwca 1843 r.

Senator Prezydujący
Kopff.
Referendarz L. *Wolff.*

Nro 5205.

WYDZIAŁ SPRAW WEWNĘTRZNYCH I POLICYI W SENACIE RZĄDZĄCYM.

Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Gdy Senat Rządzący legata przez ś. p. Franciszka Ulrycha poczynione, mianowicie: *a)* na wewnętrzne ozdobienie kaplicy Męki Pańskiej w kościele XX. Franciszkanów zł. 300, *b)* dla OO. Bernardynów na Stradomiu przy Krakowie zł. 50; *c)* dla PP. Bernardynek przy kościele ś. Józefa w Krakowie zł. 50; uchwałą z dnia 31 Maja r. b. N. 2623 zatwierdził z zastrzeżeniem praw osób trzecich, przeto Wydział czyn testatora pomnożenie funduszów instytutów publicznych na celu mający, do powszechnéj podaje wiadomości.

Kraków d. 14 Czerwca 1843 r.

Senator Prezydujący
Kopff.
Referendarz L. *Wolff.*

Nro 224.

Dyrekcya Ogólna Szpitali.

W Wolném Mieście Krakowie.

Podaje do wiadomości powszechnéj, iż z powodu kończącego się z dniem ostatnim Lipca r. b. kontraktu o dostawę lekarstw do szpitala ś. Łazarza zawartego, odbędzie się w Sekretaryacie Dyrekcyi Ogólnéj na dniu 30 b. m. i r. nowa licytacya na tęż dostawę przez czas od dnia 1 Sierpnia r. b. do końca Lipca 1846 r. trwać mająca; życzący sobie podjąć się téj dostawy, zechcą w miejscu powyższym deklaracye swe na ręce delegowanych członków do godziny 1 z południa składać i w tych ilość odstąpionego procentu niżéj taxy rządowéj i przyjęcie odczytanych przez siebie warunków licytacyi wyraźnie zamieścić, oraz *vadium* w kwocie zł. 1000 dotrzymania na pewność swéj

deklaracyi, w kassie głównéj szpitala ś. Łazarza złożyć; oprócz tego kto się utrzyma przy téj dostawie obowiązanym będzie przed zawarciem kontraktu złożyć kaucyą w summie złp. 6000 na pewność dotrzymania przyjętych przez siebie zobowiązań i całość inwentarza apteki szpitalnéj która mu oddaną zostanie. O innych zaś warunkach w miejscu do licytacyi oznaczoném wiadomość powziąść może.

Kraków d. 10 Czerwca 1843 r.

Za Prezydującego.
J. Księżarski.
Tyralski Sek.

CENY ZBOZA

Na targowicy publicznéj w Krakowie w 3ch gatunkach praktykowane.

Dnia 19 i 20 Czerwca 1843 roku.	1. Gatunek				2. Gatunek				3. Gatunek			
	od		do		od		do		od		do	
	z.	g.	z.	g.	z.	g.	z.	g.	z.	g.	z.	g.
Krz. Pszenicy	15	—	16	—	13	—	14	15	11	—	12	—
„ Zyta.....	10	10	11	—	—	—	9	20	—	—	—	—
„ Jęczmien	—	—	9	—	—	—	8	—	—	—	—	—
„ Owsa....	—	—	8	—	—	—	7	15	—	—	—	—
„ Grochu..	—	—	12	—	—	—	11	—	—	—	—	—
„ Jagieł.....	—	—	22	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ Rzepaku.	—	—	24	—	—	—	22	—	—	—	—	—
„ Tatarki...	—	—	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ Soczew...	—	—	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ Prosa.....	—	—	16	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ Koniczyny	—	—	90	—	—	—	80	—	—	—	—	—
Wiolograchu	—	—	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Wyki......	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ Ziemniaków	—	—	3	15	—	—	—	—	—	—	—	—
Centnar Siana	3	—	3	gr. 15	—	—	2	24	—	—		
„ Słomy	—	—	3	10	—	—	2	15	—	—		

Jaj kurzych kopa . . . . zł. 1 g. 6

Miarka kaszy częstochowskiej . zł. 2 gr. 24 3 6
„ „ perłowej 1 6
„ „ tatarczanej 2 12
„ „ pszenicznej . . . . . . „ 2 —
„ „ jęczmiennéj . . . . . . „ —„ 24
Mąki z pod krupek . . . . . . „ — 14

Spirytusu garniec z opłatą w 1 gatunku od złp 4 gr. 6 do złp. 4 gr. 18. Okowity garniec z opłatą w 1 gatunku od złp. 3 gr. 6 do złp. 3 gr. 18

Drożdży wanienka złp. 2 g. 15 do złp 3

Masła czystego garniec od zł. 4 g. — do zł. 4 gr. 15

Wełny kamień od zł. 60 do 75.

Sporządzono w biórze Kommissariatu Targowego Kraków d. 20 Czerwca 1843 r.

Kommissarz Targowy.
W. Dobrzański.
Pszorn z Adjunkt.

Notaryusz Publiczny.
Wolnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Podaje do publicznéj wiadomości, iż w d. 27 b. m. i r. na Kleparzu na końskiém targowisku o godzinie 11 przed południem odbędzie się licytacya koni pary powozowych, i jednéj klaczy wierzchowéj, chęć licytowania mający, z grubą srebrną monetą, przybyć raczą.

Kraków d. 20 Czerwca 1843 r.

(1r) Sebastyan *Korytowski* Not. Pub

LOTERYA KRAJOWA.

W ciągnieniu 1051 dnia 21 Czerwca 1843 roku w przytomności osób od Rządu do tego wyznaczonych, wyciągnięte z koła zostały następujące Numera:

8. — 44. — 36. — 75. — 82.

Przyszłe ciągnienie 1052 przypada dnia 28 Czerwca 1843 roku.

Doniesienie prywatne.

Z przyczyny przewidzianego braku paszy na następną zimę w Węgrzynowicach są do sprzedania 150 owiec małek czystéj krwi, po cenach bardzo przystępnych — tudzież kilkunastu jeszcze baranów pozostałych od tego roczniéj sprzedarzy po cenach zniżonych od złotych 20 do zł 200.

Dziś do Apteki pod Lwem na Stradomiu, nadszedł drugi znaczny transport wód mineralnych czeskich, mianowicie Marienbad Kreütz-brun, Giesshübler, Pillnauska, Eger franzensbrunn i Salzquelle tudzież Selcerska i sól Karlsbacka. — Obstalunki na nie zamówlone w każdéj chwili mogą być teraz odebrane. Również inne wody mineralne znajdują się w aptece mojéj, które tak w większych jako i mniejszych partyach za pomierną cenę przedaje.

A. *Reddyk*
Właściciel Apteki.

Kilka par pawi jest do nabycia, bliższa wiadomość w redakcyi *Gazety Krakowskiéj.*